

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0525U000412

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 24-09-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Журба Олег Олександрович

2. Oleg O. Zurba

Кваліфікація: к. мед. н., 14.01.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 14.01.04

Назва наукової спеціальності: Серцево-судинна хірургія

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 30-09-2025

Спеціальність за освітою: лікувальна справа

Місце роботи здобувача: КНП "Черкаський обласний кардіологічний центр Черкаської обласної ради"

Код за ЄДРПОУ: 03077871

Місцезнаходження: вул. Мельникова, 25, Черкаси, Черкаський р-н., 18009, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.555.01

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Національний інститут серцево-судинної хірургії імені М. М. Амосова Національної академії медичних наук України"

Код за ЄДРПОУ: 05493562

Місцезнаходження: 03038, Україна, м.Київ, вул. Амосова, 6, Київ, 03038, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Національний інститут серцево-судинної хірургії імені М. М. Амосова Національної академії медичних наук України"

Код за ЄДРПОУ: 05493562

Місцезнаходження: 03038, Україна, м.Київ, вул. Амосова, 6, Київ, 03038, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.29.39.07

Тема дисертації:

1. Гендерно-вікові особливості коронарного шунтування та профілактика обумовлених ними ускладнень
2. Gender-age features of coronary bypass surgery and prevention of complications caused by them

Реферат:

1. У дисертації здійснено теоретичне узагальнення і нове вирішення проблеми в галузі серцево-судинної хірургії щодо визначення потенційних гендерно-вікових відмінностей у пацієнтів з ішемічною хворобою серця (ІХС) при проведенні коронарного шунтування (КШ) для оптимізації профілактики ускладнень. Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що вперше в Україні: розширено теоретичне уявлення щодо потенційних медико-соціальних та медико-біологічних факторів ризику розвитку ІХС з урахуванням гендерно-вікових характеристик пацієнтів; встановлено гендерно-вікові відмінності у частоті коморбідної патології, яка безпосередньо могла вплинути на вибір хірургічної тактики забезпечення реваскуляризації міокарду та на результат хірургічного лікування в цілому; на підставі визначення частоти розраховано індекс коморбідності Чарльсона (CCI) та відповідний індекс з поправкою на вік (CA-CI) з метою встановлення взаємодії окремої супутньої патології, яка підсилюється дією хірургічної травми та обумовлює

різний спектр ускладнень при оперативних втручаннях підвищуючи періопераційну летальність; встановлено асоціативні зв'язки соціально-економічного статусу (з урахуванням віку і статі) з модифікуючими факторами способу життя пацієнтів, що можуть бути пов'язані з ризиком розвитку ускладнень при проведенні КШ; встановлено кількісні та анатомічні особливості ураження коронарним стенозуючим атеросклерозом з урахуванням статі та віку пацієнтів даної вибірки; визначено повноту реваскуляризації міокарда з урахуванням гендерно-вікових особливостей; установлено асоціативний зв'язок у пацієток-жінок між розвитком інтраопераційних ускладнень і повнотою реваскуляризації, зазначено вказує, що у жінок в яких провести реваскуляризацію у повному обсязі не вдалося ризик виникнення інтраопераційних ускладнень зростав у 2,68 рази, (OR=2,68); встановлені асоціативні зв'язки повноти проведеної реваскуляризації та ризику розвитку ускладнень у ранньому післяопераційному періоді. У осіб в яких реваскуляризації проведена не у повному обсязі ризик розвитку ускладнень у ранньому післяопераційному періоді достовірно підвищується: у чоловіків у 4,32 рази, у жінок у 15,55 разів. Теоретичне значення отриманих результатів полягає у суттєвому доповненні до вирішення теоретичних положень у галузі серцево-судинної хірургії щодо проблеми визначення потенційних гендерно-вікових відмінностей у пацієнтів з ІХС при проведенні КШ з метою оптимізації профілактики післяопераційних ускладнень. Практичне значення дослідження полягає в тому, що його результати стали підґрунтям в удосконаленні показів до диференційованого підходу проведення КШ з урахуванням гендерно-вікових відмінностей пацієнтів, що сприяло: встановленню особливостей у розподілі суттєвих факторів серцево-судинного ризику з медико-соціальної та медико-біологічної груп у пацієнтів різних вікових груп з урахуванням статі, які мають вплив на ефективність проведення КШ; науково-обґрунтовано проведення розрахунку ССІ та відповідного СА-ССІ, що необхідно враховувати при плануванні методу реваскуляризації міокарду у зв'язку з взаємодією окремої патології, яка підсилюється дією хірургічної травми та обумовлює різний спектр ускладнень при оперативних втручаннях збільшуючи періопераційну летальність; створено та впроваджено у практичну діяльність покроковий алгоритм дій у пацієнтів з ішемічною хворобою серця та атріовентрикулярною блокадою (АВБ) в похилому віці. У дослідження увійшли пацієнти з ІХС яким виконано КШ на працюючому серці за період 2015 – 2021 рр. на базі двох провідних кардіохірургічних центрів України: Державної установи «Національний інститут серцево-судинної хірургії імені М.М. Амосова НАМН України» та комунального неприбуткового підприємства «Черкаський обласний кардіологічний центр Черкаської обласної ради». Загальна кількість вибірки становила n=3674 особи. В дослідження увійшли пацієнти, як чоловічої так і жіночої статі, середній вік яких становив $60,6 \pm 0,8$ років. Пацієнтів-чоловіків було – 83,3 % (n = 3061), середній вік становив $60,0 \pm 0,9$ років, а пацієток-жінок – 16,7 % (n = 613), середній вік яких становив $63,4 \pm 1,9$ років. Дизайн дослідження побудований в залежності від належності до вікової групи пацієнта відповідно до нової класифікації ВООЗ. З метою порівняльного аналізу всі учасники дослідження поділені на чотири вікові групи: група №1 – молоді люди (n = 108, середній вік - $40,5 \pm 4,7$); група №2 – середній вік (n = 1732, середній вік - $54,5 \pm 1,2$); група №3 похилий вік (n = 1654, середній вік - $66,4 \pm 1,2$) та група №4 - пацієнти старшого похилого віку (n = 180, середній вік - $77,1 \pm 2,2$).

2. The dissertation provides a theoretical generalization and a new solution to the problem in the field of cardiovascular surgery regarding the determination of potential gender and age differences in patients with coronary artery disease during coronary artery bypass grafting to optimize the prevention of complications. The scientific novelty of the obtained results lies in the fact that for the first time in Ukraine: -The theoretical understanding of potential medical-social and medical-biological risk factors for the development of coronary heart disease has been expanded, taking into account the gender and age characteristics of patients; - Gender and age differences in the frequencies of comorbid pathology have been established, which could directly affect the choice of surgical tactics for ensuring myocardial revascularization and the outcome of surgical treatment in general;- Based on the frequency determination, the Charlson comorbidity index (CCI) and the corresponding age-adjusted index (CA-CCI) have been calculated in order to establish the interaction of individual concomitant pathologies, which are exacerbated by the effect of surgical trauma and cause a different spectrum of complications during surgical interventions, increasing perioperative mortality; - established associative

relationships of socio-economic status (taking into account age and gender) with modifying factors of patients' lifestyle that may be associated with the risk of complications during CABG; - established quantitative and anatomical features of coronary stenosing atherosclerosis lesions taking into account the sex and age of patients in this sample; - determined the completeness of myocardial revascularization taking into account gender and age characteristics; - an associative relationship was established in female patients between the development of intraoperative complications and the completeness of revascularization, which indicates that in women in whom complete revascularization was not possible, the risk of intraoperative complications increased by 2.68 times (OR=2.68); - established associative relationships between the completeness of the performed revascularization and the risk of complications in the early postoperative period. In individuals in whom revascularization was not performed in full, the risk of developing complications in the early postoperative period significantly increases: in men by 4.32 times, in women by 15.55 times. The theoretical significance of the results obtained is a significant addition to the solution of theoretical provisions in the field of cardiovascular surgery regarding the problem of determining potential gender and age differences in patients with coronary artery disease during CABG in order to optimize the prevention of postoperative complications. The practical significance of the study is that its results became the basis for improving the indications for a differentiated approach to CABG, taking into account gender and age differences in patients, which contributed to: - establishing features in the distribution of significant cardiovascular risk factors from medical-social and medical-biological groups in patients of different age groups, taking into account gender, which have an impact on the effectiveness of CABG; - scientifically substantiated calculation of SCI and the corresponding SA-SCI, which must be taken into account when planning the method of myocardial revascularization in connection with the interaction of a separate pathology, which is exacerbated by the effect of surgical trauma and causes a different spectrum of complications during surgical interventions, increasing perioperative mortality; - a step-by-step algorithm of actions in patients with ischemic heart disease and atrioventricular block (AVB) in old age was created and implemented in practice. The study included patients with coronary artery disease who underwent CABG on a beating heart during the period 2015–2021 at two leading cardiac surgical centers in Ukraine: the State Institution “Amosov National Institute of Cardiovascular Surgery of the National Academy of Medical Sciences of Ukraine” and the municipal non-profit enterprise “Cherkasy Regional Cardiological Center of the Cherkasy Regional Council”. The total sample size was n=3674 people. The study included patients of both male and female sexes, whose average age was 60.6 ± 0.8 years. There were 83.3% male patients (n = 3061), the average age was 60.0 ± 0.9 years, and 16.7% female patients (n = 613), the average age was 63.4 ± 1.9 years. The study design was built depending on the patient's age group according to the new WHO classification. For the purpose of comparative analysis, all study participants were divided into four age groups: group №1 - young people (n = 108, mean age - 40.5 ± 4.7); group №2 - middle age (n = 1732, mean age - 54.5 ± 1.2); group №3 - elderly (n = 1654, mean age - 66.4 ± 1.2) and group №4 - older elderly patie

Державний реєстраційний номер ДіР: 0120U103769 0124U000185

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

1. Журба ОО, Гінгуляк ОМ. Клініко-генеалогічне дослідження як метод прогнозування розвитку передчасної ішемічної хвороби серця. Український журнал серцево-судинної хірургії. 2024;32(3):23-7. [https://doi.org/10.30702/ujcvs/24.32\(03\)/ZhH053-2327](https://doi.org/10.30702/ujcvs/24.32(03)/ZhH053-2327) (Scopus)
2. Журба ОО, Лазоришинець ВВ, Руденко АВ, Руденко КВ. Вивчення поширеності класичного куріння та використання сучасних електронних систем доставки нікотину у різних вікових групах пацієнтів з ішемічною хворобою серця. Запорізький медичний журнал. 2024; 26(6): 445-9

<https://doi.org/10.14739/2310-1210.2024.6.310909> (WoS)

- 3. Журба ОО. Атріовентрікулярна блокада у пацієнта з багатосудинним стенозуючим ураженням коронарних артерій: клінічне спостереження та огляд літератури. Медицина невідкладних станів. 2024; 20(6): 151-6. <https://doi.org/10.22141/2224-0586.20.6.2024.1765> (Scopus)
- 4. Журба ОО, Смолій СВ, Прошак ОВ., Печененко А.Р., Kopodiuk M.S. Клінічний випадок хірургічного лікування ішемічної хвороби серця на тлі супутньої патології: інфекційного ендокардиту аортального клапана, дефекту Гербоде та повної атріовентрикулярної блокади. Медицина невідкладних станів. 2024;20(5):394-9. <https://doi.org/10.22141/2224-0586.20.5.2024.1739> (Scopus)
- 5. Журба ОО, Лазоришинець ВВ, Руденко АВ, Руденко КВ. Аналіз поширеності тютюнопаління в різних вікових групах пацієнтів з ішемічною хворобою серця враховуючи стать. Патологія. 2024;21(3):187-192. <https://doi.org/10.14739/2310-1237.2024.3.311365> (WoS)
- 6. Журба ОО. Сімейний статус та його асоціація із провідними серцево-судинними факторами ризику ішемічної хвороби серця. Український журнал серцево-судинної хірургії. 2024;32(4):26-33. [https://doi.org/10.30702/ujcvs/24.32\(04\)/Zh075-2633](https://doi.org/10.30702/ujcvs/24.32(04)/Zh075-2633). (Scopus)
- 7. Журба ОО, Руденко АВ, Руденко КВ. Оцінювання індексу коморбідності у пацієнтів з ішемічною хворобою серця напередодні аортокоронарного шунтування. Патологія. 2025; Том 22, №1(63): 27-32. <https://doi.org/10.14739/2310-1237.2025.1.323193> (WoS)
- 8. Журба О.О. Холестерин, як клініко-лабораторний маркер метаболічних порушень у пацієнтів з ішемічною хворобою серця різних вікових груп. Шпитальна хірургія. Журнал імені Л. Я. Ковальчука». 2024;3: 64-70 <https://doi.org/10.11603/2414-4533.2024.3.14925>
- 9. Журба ОО, Лазоришинець ВВ, Руденко АВ. Вікові характеристики захворюваності на ішемічну хворобу серця в Україні: двоцентрове дослідження. Актуальні проблеми сучасної медицини: Вісник Української медичної стоматологічної академії. 2024;3(87):29-33. <https://doi.org/31718/2077-1096.24.3.29>
- 10. Журба ОО, Лазоришинець ВВ, Руденко АВ. Вплив надлишкової маси тіла та ожиріння на результати коронарного шунтування на працюючому серці у пацієнтів різних вікових груп та з'ясування «парадоксу ожиріння». Український журнал клінічної хірургії. 2024;91(5):41-4. <https://doi.org/10.26779/2786-832X.2024.5.41>
- 11. Журба ОО Лазоришинець ВВ, Руденко АВ. Парадокс позитивного впливу надлишкової маси тіла та ожиріння на результати коронарного шунтування в залежності від віку і статі пацієнтів. Український журнал клінічної хірургії. 2024;91(6):2-12. <https://doi.org/10.26779/2786-832X.2024.6.02>
- 12. Журба ОО. Чи є зв'язок між ожирінням та ранньою післяопераційною виживаністю після аортокоронарного шунтування на працюючому серці? Клінічна та експериментальна медицина.2024; 93(4):40-46. <https://doi.org/10.35339/ekm.2024.93.4.zoo>
- 13. Журба ОО. Вивчення асоціації рівня освіти з профілем серцево-судинного ризику ішемічної хвороби серця. Шпитальна хірургія. Журнал імені Л. Я. Ковальчука. 2024;4:46-54. <https://doi.org/10.11603/2414-4533.2024.4.15070>
- Журба О.О. Вивчення асоціації статусу професійної зайнятості з профілем серцево-судинного ризику у пацієнтів з ішемічною хворобою серця. Медицина сьогодні і завтра. 2025;94(1):19-28. <https://doi.org/10.35339/msz.2025.94.1.zoo>
- Журба ОО. Значення соціально-економічного статусу у профілі серцево-судинного ризику. Актуальні проблеми сучасної медицини: Вісник Української медичної стоматологічної академії. 2024;4(87):260-6. <https://doi.org/10.31718/2077-1096.24.4.260>
- Журба ОО. Вивчення частоти інфаркту міокарду у пацієнтів з ішемічною хворобою серця різних вікових груп та його впливу на результат коронарного шунтування. Перспективи та інновації науки. 2024;12(46):1667-73. [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-12\(46\)-1667-1673](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-12(46)-1667-1673)
- Журба ОО. Вивчення частоти гострого коронарного синдрому на тлі хронічного перебігу ішемічної хвороби серця у пацієнтів різних вікових груп. Перспективи та інновації науки. 2025;2(48):2053-63. [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-2\(48\)-2053-2063](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-2(48)-2053-2063)

- Журба ОО. Вивчення частоти гострого коронарного синдрому на тлі хронічного перебігу ішемічної хвороби серця у пацієнтів різних вікових груп. Перспективи та інновації науки. 2025;2(48):2053-63. [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-2\(48\)-2053-2063](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-2(48)-2053-2063)
- Журба ОО. Аналіз фракції викиду лівого шлуночка як предиктора розвитку серцевої недостатності та стратифікації ризику аортокоронарного шунтування. Сучасна медицина, фармація та психологічне здоров'я. 2024; 4(18): 43-7. <https://doi.org/10.32689/2663-0672-2024-6>
- Журба ОО, Руденко АВ, Гогаєва ОК. Оцінка коморбідності у пацієток з ішемічною хворобою серця різного віку. Актуальні проблеми сучасної медицини: Вісник Української медичної стоматологічної академії. 2025;1(89):29-33. <https://doi.org/10.31718/2077-1096.25.1.29>
- Журба ОО, Руденко АВ, Гогаєва ОК. Поширеність коморбідної патології у пацієнтів чоловічої статі з ішемічною хворобою серця на етапі планування реваскуляризації міокарда. Шпитальна хірургія. Журнал імені Л. Я.Ковальчука. 2025;1(109):84-9 <https://doi.org/10.11603/2414-4533.2025.1.15183>
- Журба ОО, Руденко АВ, Гінгуляк ОМ. Особливості коронарного шунтування та повноти реваскуляризації у жінок різного віку. Актуальні проблеми сучасної медицини: Вісник Української медичної стоматологічної академії. 2025;2(90):48-54. <https://doi.org/10.31718/2077-1096.25.2.48>
- . Журба ОО, Руденко АВ, Гінгуляк ОМ. Аналіз повноти проведеної реваскуляризації під час виконання аортокоронарного шунтування у пацієнтів з ішемічною хворобою серця з урахуванням гендерної ознаки. Шпитальна хірургія. Журнал імені Л. Я. Ковальчука. 2025; №2(110): 97-104 <https://doi.org/10.11603/2414-4533.2025.2.15397>

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами: 0120U103769 0124U000185

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Довгань Олександр Михайлович

2. О. М. Dovgan

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5815-4382

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Клінічна лікарня "Феофанія" Державного управління справами

Код за ЄДРПОУ: 05415792

Місцезнаходження: вул. Заболотного, 21, Київ, 03143, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Державне управління справами України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Габріелян Артур Володимирович

2. Artur V. Gabriyelyan

Кваліфікація: д. мед. н., 14.01.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4141-5902

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Національний науковий центр хірургії та трансплантології імені О.О. Шалімова" Національної академії медичних наук України

Код за ЄДРПОУ: 45233967

Місцезнаходження: вул. Героїв Севастополя, 30, Київ, 03126, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Руденко Сергій Анатолійович

2. Sergii A. Rudenko

Кваліфікація: д. мед. н., с.н.с., 14.01.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6506-713X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Вінницький національний медичний університет імені М. І. Пирогова

Код за ЄДРПОУ: 02010669

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 56, Вінниця, Вінницький р-н., 21018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Лазоришинець Василь Васильович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Лазоришинець Василь Васильович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Руденко О.В.

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна